

Förstudie: Cykelleder i Berg

Bergs kommun
Bierjen tjelte

I SAMARBETE MED
**tillväxt
verket**

Medfinansieras av
Europeiska unionen

MEDFINANSIERAS AV
REGION
**JÄMTLAND
HÄRJEDALEN**
Region Jämtland Härjedalen

Bergs kommun
Bierjen tjelte

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Förstudie Cykelleder i Berg

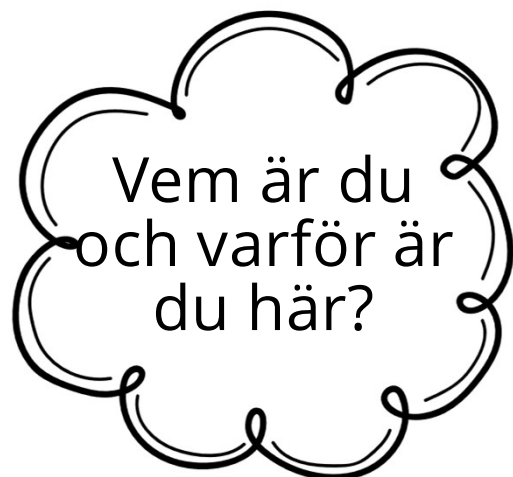
I SAMARBETE MED

MEDFINANSIERAS AV

Välkommen

Program

- 14.00 – Välkommen & Uppdraget
- 14.15 – Vad har företagen att vinna, Calle Ström & Mia Wiktor Lunde
- 14.40 – Omvärldsbevakning
- 15.00 – Bensträckare & fika
- 15.00 – Presentation av förstudien: resultat, insikter och förslag
- 15.45 – Sammanfattning & fortsatta möjligheter

Vad får du ta del av?

Resultat från förstudien: omvärldsbevakning, organisation, samverkan, driftformer och möjliga leder

- Vad har företagen i Berg att vinna på gravelcykling?
- Exempel på hur cykelleder kan bidra till lokal affärsutveckling och besöksnäring
- Hur blir det hållbart för naturen och markägarna?

Förstudie Cykelleder i Berg

Varför?

Att öka lönsamheten för små och medelstora företag genom att fler besökare väljer att komma hit och stanna längre.

Vad?

Undersöka förutsättningarna för "gravel" cykelleder i området mellan Gräftåvallen-Persåsen-Åsarna.

I förstudien kommer vi se över hur andra har arbetat med utveckling av leder och **vilken driftform** som kan vara lämplig för att få en **långsiktig hållbar drift** av lederna. Vilka aktörer kan och vill vara med i en sån satsning och hur kan vi **samverka** med markägare, samiska intressen, myndigheter och andra organisationer.

Syfte

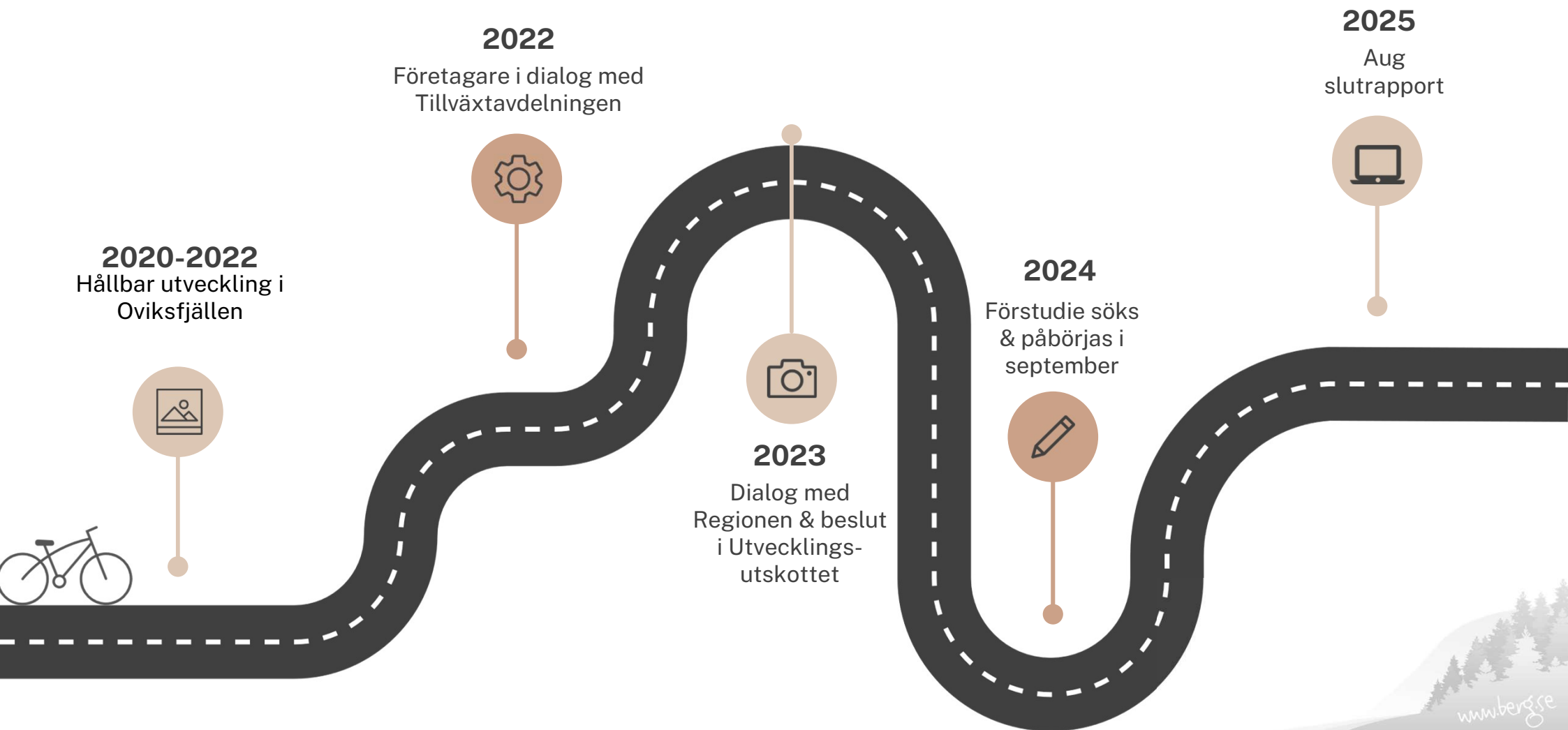
Syftet är att genom dialog och samverkan få en **bred samsyn** kring utvecklingen av cykelleder till nytta för både företag, besökare och kommunmedborgare. Samt att skapa **nätverk** för nya samarbeten och ta fram en organisation för det fortsatta arbetet med att utveckla lederna.

Hur?

Identifiera **målkonflikter kopplat till utökad besöksnäring**, bred dialog med markägare, samiska intressen, myndigheter och andra berörda parter. Undersöka möjligheten och skapa nätverk för och **ta fram en organisation för det fortsatta arbetet** med att utveckla lederna.

Förstudie Cykelleder i Berg

Förstudie Cykelleder i Berg

Kalle Ström

Stigbyggare & Ledutvecklare,
Cykelbyggare, Lofsdalsspår

Förstudie Cykelleder i Berg

Mia Wiktor Lunde

Projektledare i NPA-projekt
Jämtland Härjedalen Turism

Gravel som fenomen

Definition:

- Gravelcykling innebär att cykla på grusvägar och mindre trafikerade vägar med en särskild typ av cykel, kallad gravelbike.
- Trenden började i USA, där cyklister sökte alternativa sträckor till de hårt trafikerade bilvägarna.
- Gravelbikes har en geometri som liknar både landsvägscyklar och cyclocrosscyklar, med bredare däck för att klara av grusunderlaget.

Varför är gravelcykling populärt?

- Gravelcykling ger en känsla av äventyr och möjligheten att utforska nya områden och mindre trafikerade vägar.
- Det är ett sätt att komma närmare naturen och uppleva den på ett aktivt sätt.
- Gravelbikes är relativt mångsidiga och kan användas för både träning, pendling och långa turer.

Så drivs gravel-leder i Sverige idag

1. Användargenererade och informellt organiserade

- Skapas och sprids av cyklister själva, genom Strava, Komoot, Ride with GPS eller Facebookgrupper. Lokala entusiaster eller cykelklubbar kartlägger rutter och delar dem fritt – ibland med viss skyltning, men ofta helt digitalt.
- Dessa leder är alltså informella – de saknar ofta tydlig marknadsföring, underhållsansvar eller långsiktig förvaltning.

2. Kommuner och destinationer (i liten men växande skala)

- Vissa kommuner och turistdestinationer har börjat se potentialen i gravel-cykling och tar fram egna leder som en del av destinationsutveckling. Ofta drivs detta via projektstöd, lokala näringslivssamverkan eller Leader-bidrag. Dessa leder är ibland markerade, ibland inte, och kan ingå i ett större cykelkoncept.

3. Privata initiativ eller företag

- Enstaka gravel-leder har skapats av cykelturismföretag eller privatpersoner som erbjuder guidade turer, ruttpaket eller kartor. Dessa är ofta kopplade till boendeanläggningar eller cykelvänliga företag.

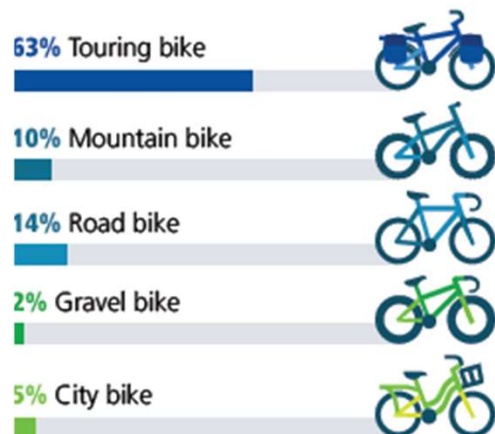

Gravelcykling - Omvärldsbevakning

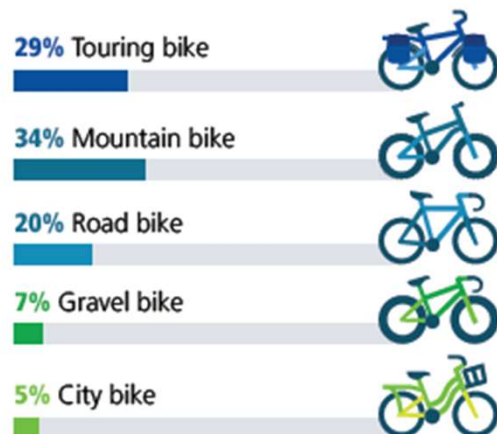
TYPE OF BICYCLE USED BY CYCLING TOURS' CLIENTS

ALL N=186 / EUROPEAN N=130 / NON-EUROPEAN N=56

EUROPEAN

NON-EUROPEAN

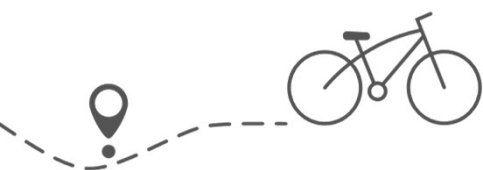
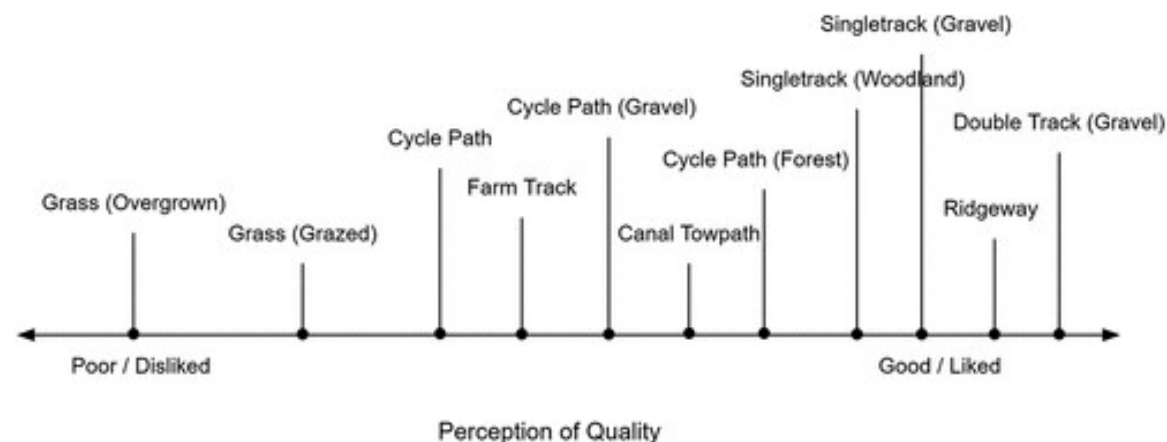
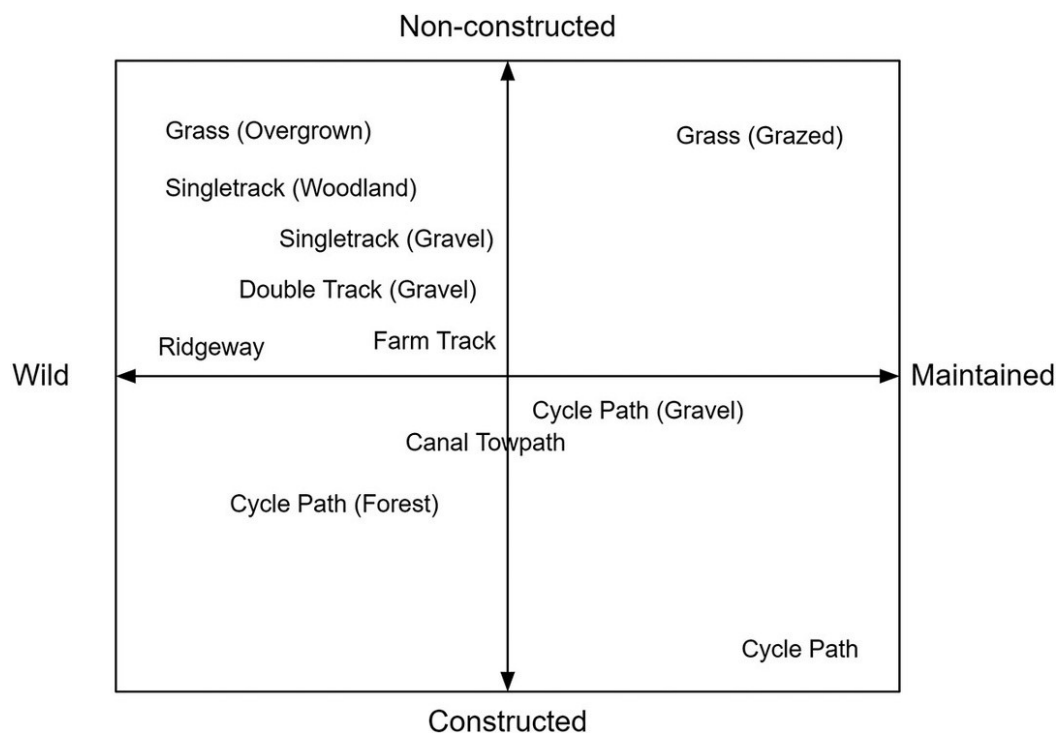

Slutsatser från flera studier

- I Europa är cykelturismen värd ca €44 miljarder årligen enligt siffror från Europaparlamentet.
- Elcyklar öppnar nya målgrupper ökar i popularitet
- **Gravel-cykling och självguidade turer ökar i popularitet.**
- Resorna inkluderar ofta kulturella stopp, naturupplevelser och gastronomi.

Gravelcykling - Omvärldsbevakning

Bergs kommun
Bierjen tjielte

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Förstudie Cykelleder i Berg

I SAMARBETE MED

MEDFINANSIERAS AV

Varför mountainbike?

- Gör naturen tillgänglig
- Främjar folkhälsan
- Ökande intresse
- Potential att stärka Skåne som livsplats och destination
- Skåneleden och rekreativa cykelleder

Mountainbikecyklisten

- Barn och vuxna
- Ovana och vana
- Träning, intresse, semesteraktivitet
- Ha roligt och må bra
- Uppleva naturen och det lokala

Utveckling och förvaltning av leder och lednätverk

Regional huvudman
Region Skåne

- Kunskap
- Samordning
- Standardisering
- Lednätverk

Ledansvarig
Ex. kommun/markförvaltare

- Avtal och tillstånd
- Anläggning
- Drift och underhåll
- Lokala leder/ledområden

Skötselansvarig
Ex. förening

- Löpande underhåll

Kommunernas långsiktiga engagemang är grundläggande för hållbar utveckling av mountainbike

www.berg.se

Bergs kommun
Bierjen tjelste

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Förstudie Cykelleder i Berg

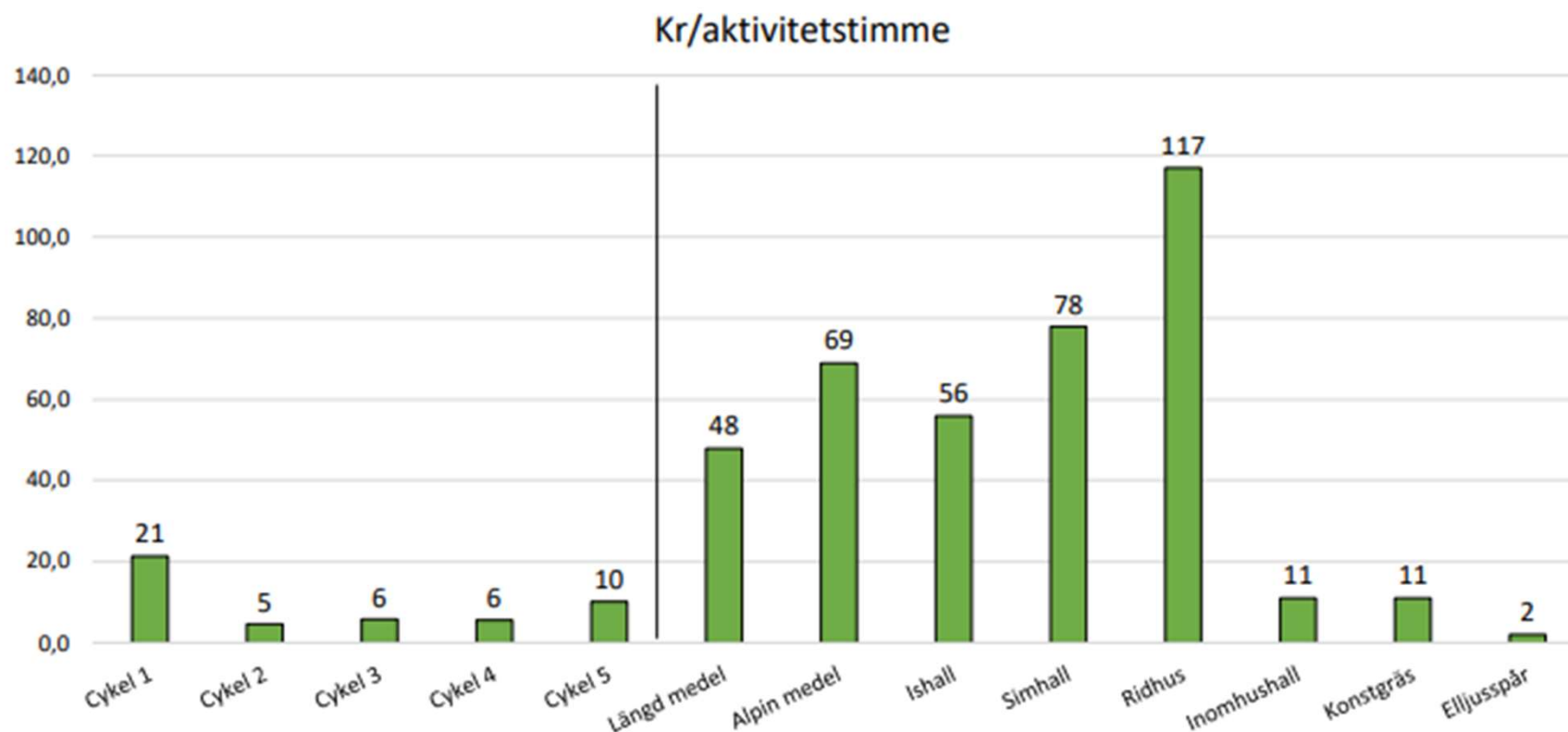
I SAMARBETE MED

MEDFINANSIERAS AV

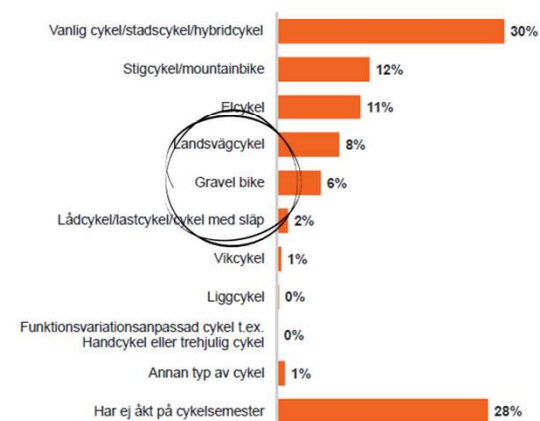
Jämförelse med andra idrottsanläggningar

Gravelcykling - Omvärldsbevakning

2.1. Bakgrundsfakta

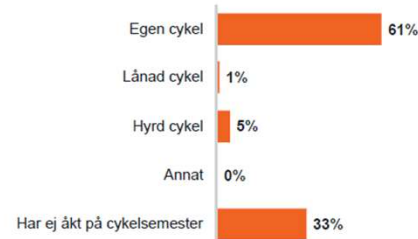
Vilken typ av cykel använder du oftast på cykelsemestern?

Antal svar: 4123

Cykelfrämjandet, Vinter 2023 - Cykelpanel, februari, 2024

Äger du den cykel du använder på cykelsemestern?

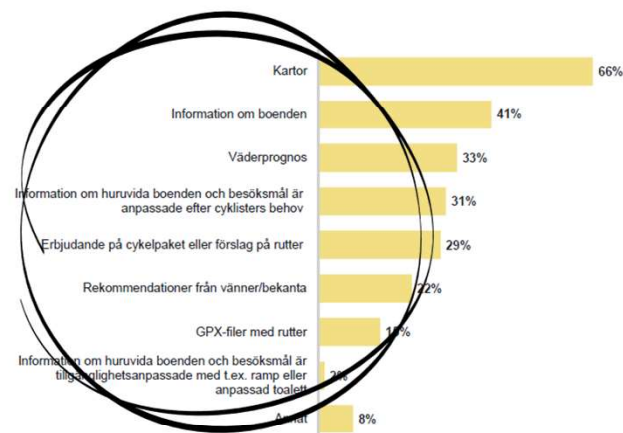
Antal svar: 4099

6

Rapport av Enkätfabriken

2.2. Information innan cykelsemester

Vad för typ av information behöver/vill du ha när du planerar din resa?
Välj dina topp 3

Antal svar: 3685

Cykelfrämjandet, Vinter 2023 - Cykelpanel, februari, 2024

11

En majoritet om 66 % tycker det är viktigt att ha tillgång till kartor när de planerar sin resa, följt av information om boenden (41 %). Andra viktiga faktorer anses vara tillgång till väderprognos (33 %), information om boenden och besöksmål är anpassade efter cyklister behov (31 %) samt erbjudande på cykelpaket eller förslag på rutter (29 %).

Svaren som inkommit under "Annat" följer olika teman. Den information som främst efterfrågas är om det är tillåtet att ta med cykeln i kollektivtrafiken, såsom på tåg och bussar. Annan information som efterfrågas av respondenterna rör till exempel vilka sevärdheter som finns samt utbudet av lämpliga cykelvägar.

Rapport av Enkätfabriken

www.berg.se

Gravelcykling - Omvärldsbevakning

2.4. På cykelsemestern

Hur viktigt är att följande finns på restaurang/café längs turen?
Välj dina topp 3

Antal svar: 3499

Det överlägset viktigaste för respondenterna är att det vid restauranger och caféer längs turen finns trygga parkeringar där man kan låsa fast sin cykel (76 %). Andra viktiga saker som respondenterna anser bör finnas är skriftlig information och kartor om området (40 %), följt av personal som kan ge tips (34 %). Ungefär en fjärdedel anser det också viktigt att det finns cykelpump att tillgå (26 %) och laddningsmöjligheter till elcykelbatteri (24 %).

"Att alltid kunna ta med sig cykeln på alla tåg. Som i Tyskland och Nederländerna."

"Anpassades cykelvägar viktigast av allt! Att vi kan cykla säkert i trafiken även med cyklande barn."

"Bra skyltade cykelleder underlättar när man kommer till nytt område."

Bergs kommun
Bierjen tjielte

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Förstudie Cykelleder i Berg

I SAMARBETE MED

MEDFINANSIERAS AV

Ljusare tider för cykel på tåg

Osäkert, svårt och ofta omöjligt. Tågsverige är inte cykelvänligt. Nu kräver EU-regler fler cykelplatser ombord, men utbyggnaden tar tid. Det finns dock ljuspunkter, inte minst på de regionala tågen.

TEXT: ANDRÉ GOODH

ATT TA MED CYKELN på tåget vore en smidig lösning för semester på två hjul eller för att ta tillgång till cykeln på plats. Tyvärr är det ofta lättare i teorin än i praktiken. De tåglinjer i landet som erbjuder plats för cykel är i dag begränsade och förutsättningarna ofta försvårande.

Men nu finns hopp om att cykeltransporterna ska börja rulla något

smidigare, sedan EU trampat ner pedalen. 2021 antogs en ny förordning om tågresande, i syfte att stärka tågresenärernas rätt och uppmuntra till ökat tågresande. EU slår fast att från och med juni 2025 ska nya eller ombyggda tåg ha plats för minst fyra cyklar per tåg.

Det kan dock ta tid innan detta slår igenom i Sverige. Anna Swartling,

produkt- och konceptchef på SJ, förklarar att de nya reglerna enbart gäller tåg som köps in framåt, efter att tågpassagerarförordningen trädde i kraft.

– Därför omfattas egentligen inte våra kommande tåg, då vi köpte våra fordon långt före 2025. Men vi kommer ändå anpassa våra nya och gamla fordon för att skapa en så bra kundupplevelse för cyklister som möjligt, säger hon.

CYKELFRÄMJADET, en ideell organisation som arbetar för bättre cykelmiljöer och för att underlätta cyklandet, har kritiserat den långsamma utbyggnaden av cykelplatser, och skulle gärna se att SJ i högre grad föregick med gott exempel.

– Det är en brist att SJ saknar cykelplatser ombord på sina tåg och här önskar vi såklart bättre från SJ i sin roll som statligt tågbolag, säger Anna Lindén som är sakkunnig på Cykelfrämjandet.

I nuläget är det de regionala tågen, framför allt i mer tätbefolkade

"Cyklarna påverkar andra resenärer vid på- och avstigning, men riskerar också att orsaka hinder under färd. Det kommer förbättras när vi får dedikerade cykelplatser."

regioner, som är mest cykelvänliga, konstaterar hon.

– Mållartåg och Öresundståg utmärker sig med sex platser per tåg och tydligt uppmärskade cykelvagnar. Även för SJ handlar det främst om en utbyggnad av de regionala tågen, enligt Anna Swartling. Under 2026 kommer befintliga regiontåg att börja upgraderas med cykelplatser, även om det ännu inte är klart vilka sträckor som blir först ut. Och med start 2027 spårskifter SJ en ny generation regionaltåg där alla tågsätt kommer att ha cykelplatser.

VILKA CYKELTÅG ÅKA längre tågräddor blir det ganska komplicerat. På SJ fjärrtåg får du enbart ta med cyklar som kan monteras isär eller vikas ihop och packas i en cykelväska. Liknande regler gäller för Vys fjärrtåg, medan VR inte tillåter cyklar ombord. På vissa nationella tåg finns dessutom möjlighet att ta extra en bidd eller en cykel för att få ta med den paketerade cykeln.

Det finns ändå ljuspunkter även för cykelresenärer som vill resa långt. Snälltågets "Fjälltåg", sommarlinje från Malmö/Stockholm till Jämtlandsfjällen, erbjuder transport av emballerad cykel i godsvagn. Transporten förbokas, kostar i nuläget 199 kronor per sträcka, och incheckningen kan göras vid alla stationer där tåget stannar. På Snälltågets övriga tåg får cykel enbart tas

med hopfällbar som handbagage. Norrtåg, som trafikerar sex sträckor från Sundsvall till Kiruna, har också sedan 2022 tre cykelplatser per tåg. De kostar inget extra men kan inte förbokas.

TRÅNGSLUT OMBORD På fjärrtågen är, enligt Anna Swartling på SJ, det största hindret för att bygga ut cykelplatserna.

– Det är generellt trångt på tågen, inte minst i vestibulerna och bagageutrymmena. Cyklarna påverkar andra resenärer vid på- och avstigning, men riskerar också att orsaka hinder under färd när man rör sig i tåget. Det kommer förbättras när vi får dedikerade cykelplatser, men inte helt, säger hon.

Anna Lindén på Cykelfrämjandet pekar också på andra åtgärder som kan underlätta för cykelresenärer. Hon efterlyser möjligheten att söka efter "avgång med cykelplats" på operatörernas bokningsidor. – Om operatörerna rapporterade in avgångar som har cykelplats, kunde SJ i sin tur lägga upp dem i sökmotorerna. Det skulle ge resenärer möjlighet att boka längre resor med byten baserat på avgång med cykelplats.

BEGRENSADE MÖJLIGHETER ATT förboka cykelplats, och därmed veta säkert att cykeln får följa med, är ett annat hinder. Bedömer tågpersonalen att det blir trångt på tåget för cykeln ofta lämna företrädare och cykelresenärer vänta till en senare avgång. Cykelutrymmet delas också i de flesta fall med exempelvis barnvagnar och rullstolar. Om tågtrafiken ersätts av bussar kan cykeln heller inte tas med.

Anna Swartling på SJ utlovar viss bättre.

– Vi kommer införa bokningsfunktioner för cykelplatserna i samband med att de blir tillgängliga ombord.

Anna Lindén på Cykelfrämjandet påminner om att också små ändringar kan ge extra cykelutrymme.

– Till exempel fallbara stolar som Öresundståg och Mållartåg har.

TIPS FÖR TÅGRESANDE CYKLISTER

- En framskjuten, men tillräckande, taktik kan vara att välja bort fjärrtågen och i stället resa med flera olika regiontåg där cykelplats finns.
- Ljuckärla, el-cyklar, en "mindre resacykel" och liknande fordon räknas inte som tågsreglerad och kan därför tas med på godset vid det sämre.
- Ta med spånbund eller liknande för att säkra cykeln när du ställer den på cykelplats i tåget.
- De flesta tågbolag har en traditionell syn på vad som utgör en cykel. Tandemcyklar, lådcyklar och annat faller oftast utanför. Kolla även upp vad som gäller för exempelvis cykelvagn eller packvagnar hos aktuellt tågoperatör.
- Försök åka utanför "resningstiderna". Under semesterfärd är det extra stor efterfrågan på tågens cykelplatser, som ofta delas med barnvagnar och rullstolar.

TA TÅGET TILL CYKELLEDDEN

- Kattegattleden, Sydostleden och Sydostleden är tre långa nationella cykelleder som kan nås med tåg. De tre lederna ansluter till varandra och den som önskar kan cykla från Göteborg via Hallands och Skånes kustar upp genom Blekinge och Småland till Vägnä.
- Regionaltåget Öresundståg går parallellt med Kattegattleden, vilket innebär många på- och avstigningsmöjligheter. Sydostleden och Sydostleden nås med Pågatåg samt Rösttåg, även om det kan vara en bit mellan stationerna.

- Mellanörviken kan stora delar av Vänerleden nås via tåg med Vänertrafik eller Vänerlandstrafiken, och med byte via Mållartåg.

CYKELN PÅ BUSSEN

- Regleringen för den som vill ta med cykeln på buss är minst sagt spröglig. Olika regler gäller i olika regioner. I tätortstrafiken är det alltså förbjudet att ta med cykeln.

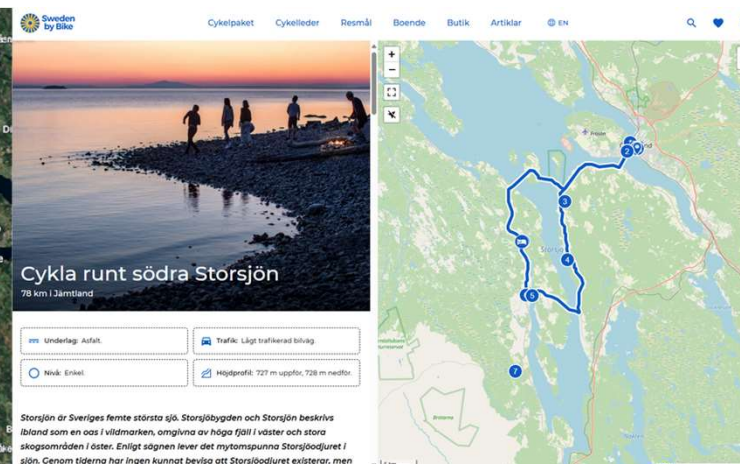
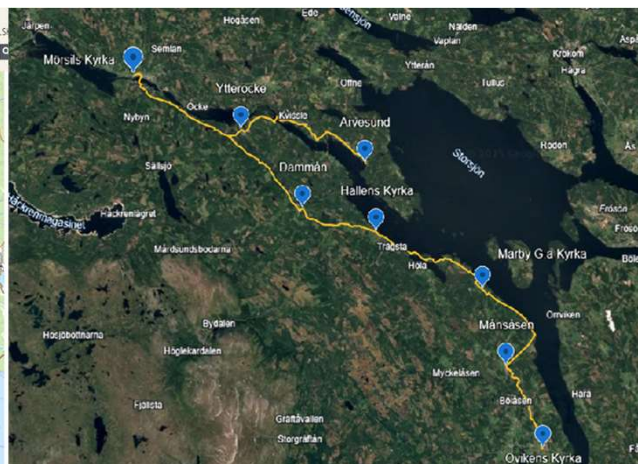
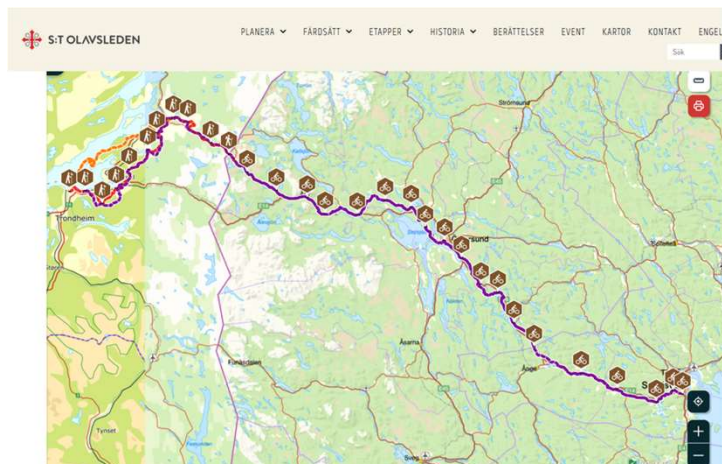
- Vissa regioner tillåter cykel i valda av- och påsteg, på andra behövs den stuvas i lasterymmet och på vissa bussar finns cykelhållare bak på bussen. Bland tillåtna cyklar endast sommartid. Till exempel på Klarälvsleden, Umeåleden och Vänerleden sommartid med Vänerlandstrafiks bussar, cykeln behöver dock förbokas.

- Vrt och Flixbuss tillåter inte cyklar på sina bussar inom Sverige. Däremot finns det ett stort antal aktörer där cykeln får följa med. I ex. Hjälpdelningen som trafikerar Stockholm-Vendalen/Fansjöfjällen samt Maxxpressen mellan Stockholm-Bolmen.
- Färdens utgifter för cykelhållare på några av sina busslinjer ut i Europa.

Det finns ändå ljuspunkter även för cykelresenärer som vill resa långt. Snälltågets "Fjälltåg", sommarlinje från Malmö/Stockholm till Jämtlandsfjällen, erbjuder transport av emballerad cykel i godsvagn. Transporten förbokas, kostar i nuläget 199 kronor per sträcka, och incheckningen kan göras vid alla stationer där tåget stannar. På Snälltågets

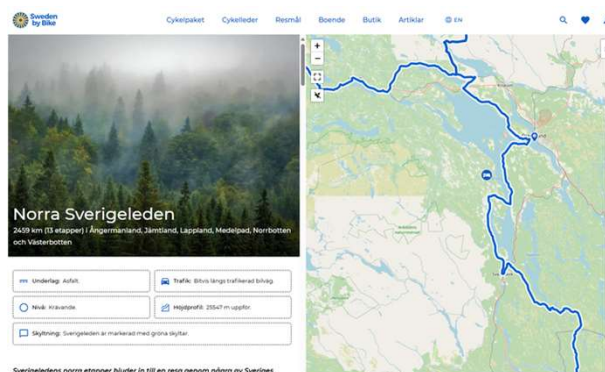
Förstudie Cykelleder i Berg

St:Olofs leden 580 km, Ungefär 45% av leden är grusväg, 36% är asfalt och 19% går längs stigar.

Hallenbygden i samverkan, ny cykel- & vandringsväg, skyltar sätts upp nu.

DÖAB driver en parallell cykelsatsning med Sweden by bike delvis utanför Östersunds kommun.

Sverigeleden går rakt igenom Svenstavikk.

Förstudie Cykelleder i Berg

Ekonomi & betallösningar för leder

- Nästan inga medel för långsiktigt underhåll.
- Därför tvingas många huvudmän införa betallösningar, t.ex. trailpass, frivilliga avgifter eller parkeringsavgifter.
- Många framgångsrika och "hållbara" cykelleder har bidrag från kommun eller region
- Kring Gravel: Man betalar för kringsservice (parkering, dass, cykeltvätt), inte själva leden.

Exempel och insikter:

- 1 av 4 svenska ledhuvudmän jobbar med någon form av betalning. Hälften har frivillig avgift, hälften använder trailpass/liftkort.
- **Intäkterna är ofta avgörande för att hålla leder öppna, men täcker sällan mer än en liten del av kostnaderna.**
- Funäsfjällen & Lofsdalen är ett exempel på en affärsmässig modell där ett ledbolag både sköter leder och driver intäktsgenererande verksamhet. Men då både vinter & sommar.

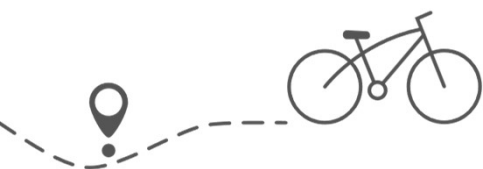
Möjlig väg framåt:

- Flera aktörer föreslår att friluftsanläggningar bör ses som idrottsanläggningar, där kommunen eller regionen bidrar till drift och underhåll. För att betallösningar ska vara rättvisa och hållbara krävs:
 - Tydlig transparens om vad pengarna går till
 - Stöd till det ideella
 - Klara juridiska riktlinjer från myndigheter

Hållbarhet - slitage

- **Miljöförhållanden styr slitaget** Det är främst **fuktighet, lutning och marktyp** – inte cyklingen i sig – som avgör hur mycket slitage som uppstår på leder.
- **Störst breddökning i blöta områden** Både cykling och ridning orsakar markant breddökning i våta partier – cykelstigar i blöt terräng var upp till dubbelt så breda som i torra miljöer.
- **Begränsad påverkan på ledens djup** Ledens djup förändrades knappt alls i studierna, vilket tyder på att underlaget ofta redan är kompakterat och stabilt.
- **Hög användning = ökat slitage** Intensiv användning, särskilt i känsliga partier, leder till större påverkan – effekten förstärks vid hög andel cyklister eller ryttare.
- **Cykling inte värre än vandring – men annorlunda** Cykling ger inte nödvändigtvis större påverkan än vandring – det är terrängens känslighet och trafikintensiteten som avgör. Cyklar tenderar dock att påverka bredare ytor.
- **Förvaltning kräver aktiv styrning och planering** Tydlig ledstyrning, zoner, anpassad skyltning och lokalt förankrade beslut är avgörande för att minimera konflikt och skador – särskilt i skyddade områden.

Bergs kommun
Bierjen tjielte

Medfinansieras av
Europeiska unionen

I SAMARBETE MED

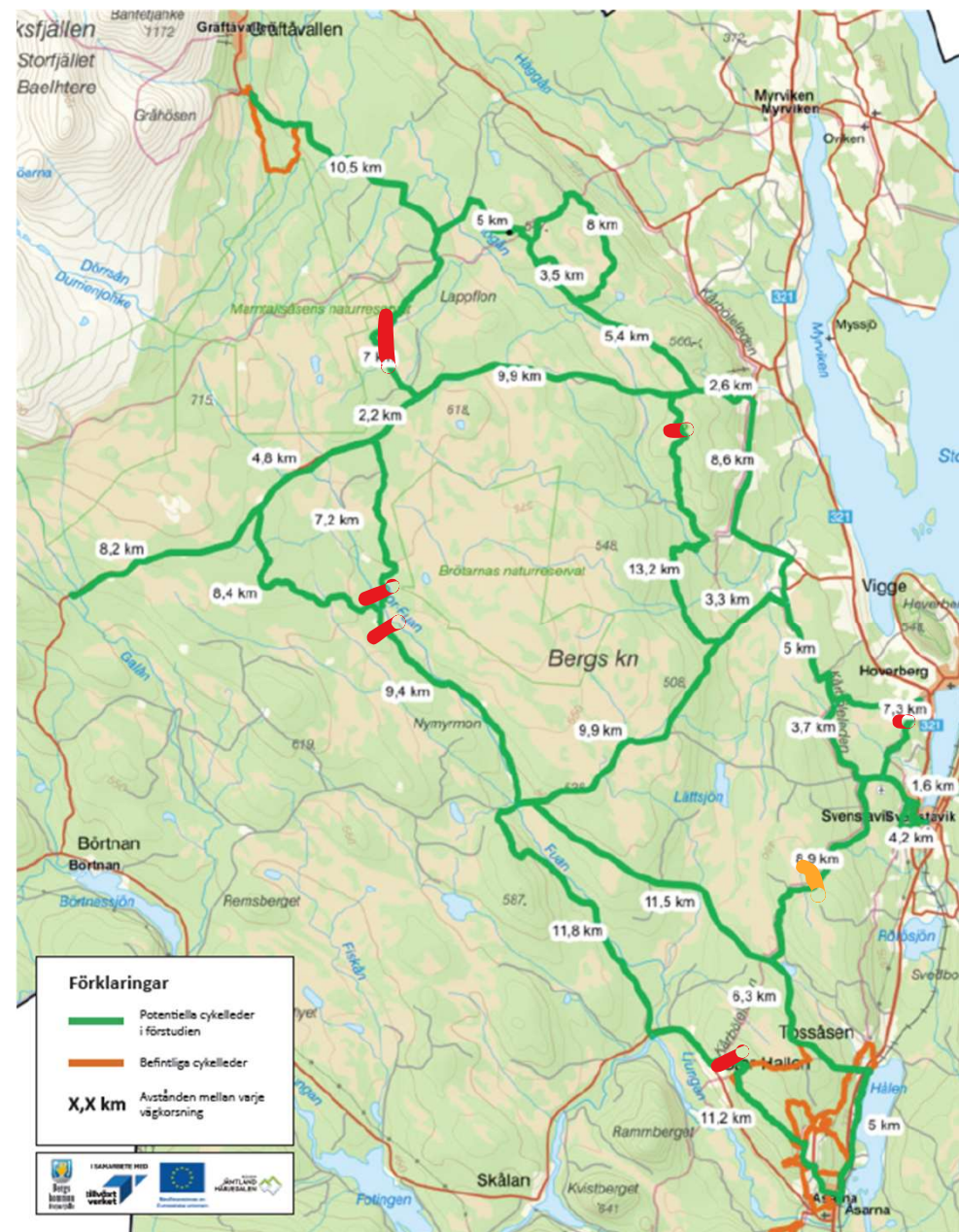
MEDFINANSIERAS AV

REGION
JÄMTLAND
HÄRJEDALEN

Undersökt sträcka

- 20 mil led, 80% är grusvägar
- 467 markägare & vägföreningar
- 10 veckors cyklande 1 juni – 21 aug.

Förstudie Cykelleder i Berg

Vad säger markägarna?

- Majoriteten av markägarna är positiva till projektet, särskilt om det handlar om skyltning och cykling på befintliga vägar.
- Det finns tydlig och återkommande oro kring:
 - Nedskräpning
 - Bristande underhållsansvar
 - Oklara villkor och kommersiell användning
- För att öka acceptansen och deltagandet behövs:
 - Tydlig kommunikation
 - Skriftliga avtal
 - Praktiska lösningar på hygien, tillsyn och renhållning
 - Möjligheter till samverkan och ersättning
- Alla vägföreningar är positiva, någon vill ha ett "gruslass" betalt.

Gruscykelleder i Bergs kommun

188 positiva

45 veta mer

9 negativa

220 inte svarat

Grafen är baserad på svar per 1 maj 2025

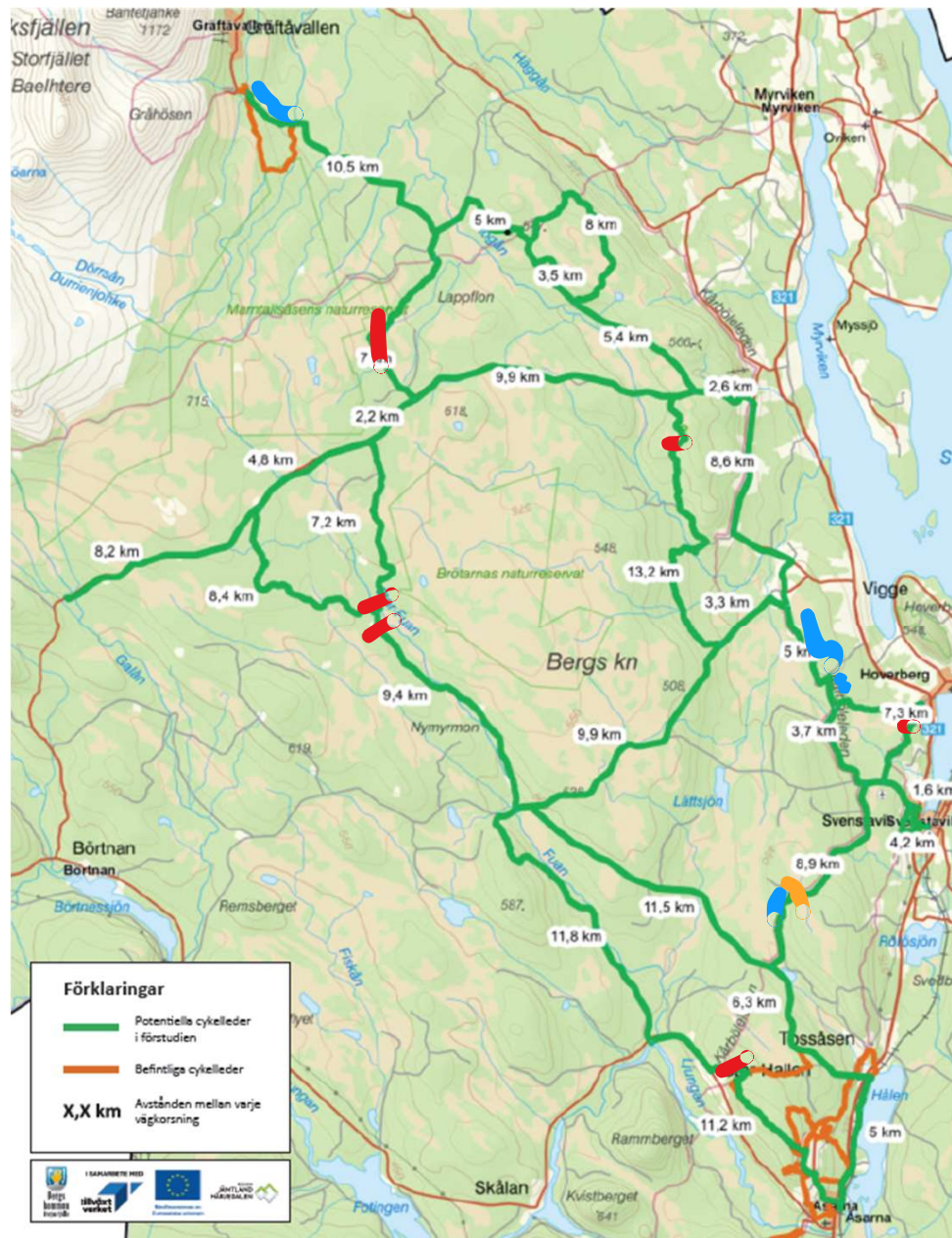

Bergs kommun
Bierjen tjielte

Medfinansieras av
Europeiska unionen

- Markägare säger nej
- Markägare kräver åtgärd
- 7 km är stig som behöver förstärkas med grus & spång + arbete ca 1,5 miljoner

www.berg.se

Företag & föreningar som vill & gynnas

- Tossåsens sameby
- Wikners i Persåsen
- Fjällgården i Gräftåvallen
- Åsarna Ski bike & run
- Åsarna Skicenter
- Strandgården i Hoverberg
- Galå Fjällgård
- Svea skog (Ekopark Galhammar)
- Fjällkonditoriet i Myrviken
- Alla fik i Hoverberg
- Hävvi i Långbuan med flera.

Åsarna IK, Gräftåvallens Skidklubb & Persåsens skid- & kälklubb (+ skoterföreningar) är öppna för drift/underhåll mot en slant.

- Hallenbygden i Samverkan – knyta ihop leder
- JHT – Utvecklingsprojekt & samlingsida Cykling JH
- Svenska kyrkan – Kårböleleden gemensamt

Bergs kommun
Bierjen tjelte

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Workshop Förstudie Cykelleder i Berg

I SAMARBETE MED

MEDFINANSIERAS AV

www.berg.se

Bergs kommun
Bierjen tjielte

Medfinansieras av
Europeiska unionen

MEDFINANSIERAS AV
REGION JÄMTLAND
HÄRJEDALEN
JÄMTNEN HÄRJEDALEN DA JVE

- Promota leder & Cyklingen där
- Föregå med gott exempel, vara goda förebilder
- Gravelevent (Sveriges största Gravel event? Både en dag till flera dagars event. Inplanerade stopp och gemensam avslutning.
- Ta fram och ordna "group rides" /Guidade turer
- Randonnée brevet-tävlingar.
- Stora utvecklingsmöjligheter både för allmänheten alt. Entusiaster. Boenden & matställen
- Draghundsförare på cykel
- She Rides eller andra föreningar
- PR & Marknadsföring
- Informationsdelning - Fota & dela med företagare
- Influencers: Sara Rönne, Helena Engqvist, Elna Dalstrand & Jessica Clarén
- Skapa lokala evenemang

www.berg.se

Bergs kommun
Bierjen tjielte

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Skriv fritt på pappret

MÅLGRUPP

Vilka ser du som vår
målgrupp? Ålder? kön?
Sammansättning?
bostadsort? tillhörighet?
lokalbor eller turister

- Östersundare som vill ha mycket & bra cykling nära
- Jämtar i lag
- I Persåsens skid & kälklubb tänker ci oss familjevänlig downhill + ledcykling kring byn 5-85 år.
- Nya cyklister på grusväg. Vill inte ha så avanderad downhill
- Tydligt och tryggt. Vill inte villa bort sig i skogen.
- Draghundsekipage, framför allt långdistansare
- Både ökad livskvalitet för lokalbor och för att locka turister.
- Fjällstugeägare
- Utveckla sommarturismen eftersom vi inte kan lita på vintern.

- Turister från Sverige & europa - information på engelska, tyska, holländska m.m.
- Elcyklister VS vanliga cyklister = kräver olika längder
- Indikera på kartor vart man kan börja cykelturen
- Cyklister ute på "lång-distans"-turer, från Ljungdalen - Börtan - Persåsen - Östersund
- Hela familjen
- Nybörjare
- "Stadsbor" - komma ut i naturen
- Gravel möjliggör från stora till små, från cykelvagn till pensionär samt funktionshindrade.
-

- "Cykelsemestraren"
Cykla i Berg som en del av ett större äventyr
Par/familj, 20-45 cyklar tillsammans från söder & norr "på väg"
- "Livsnjutaren"
Fikacyklister, maxa bekvämligheter med många magiska stopp
- "Fiskecyklisten"
Vill ta sig till otillgängliga tjänar och tälta

I SAMARBETE MED
**tillväxt
verket**

MEDFINANSIERAS AV
REGION
**JÄMTLAND
HÄRJEDALEN**
JEMNTEN HERJEDALEN DA JVE

Bergs kommun
Bierjen tjielte

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Fördelas som kommit upp:

- Fler som rör sig i området-minskad risk för inbrott i fäbodrar
- Ökad attraktivitet
- Trafiksäkerheten (cykla på mindre vägar)
- Turism/besöksnäring
- Fritid och friluftaktiviteter
- Livskvalitet och attraktionskraft inflyttning
- Viktigt att erbjuda något
- Ekonomiska vinning?
- Tackbrev för säsongen undertecknad av föreningar & Företag
- Viktigt med organiserad motpart om det uppstår frågor eller problem
- Tillgängligheten till vägnätet generellt kan komma att påverkas för alla om det blir problem. Tex. Avstängda vägar.
- Tona ner cykelleder och utnyttja uttrycket multiled. Leden kan ju användas till så mycket mer
- Påvisa inflytandet över leden
- Skapa ett Win-Win scenario- säkra underhåll eller ersättningsnyckel.
- Man måste lösa underhåll och ta hand om avfall. städrundor som föreningar får ersättning för
- Markägare kan vara positiva på grund av att det blir en organiserad skötsel av vägar/stigar
- Färist/självtängande grindar
- Intrångsersättning

MARKÄGARE & VÄGFÖRENINGAR

Vad kan locka markägare & vägföreningar till att vara positiva till cyklister? Hur kan cykellederna kunna bli hållbara? För att ta hänsyn till jakt Tjällossning osv.

Läs gärna brevet till
markägarna &
vägföreningarna

I SAMARBETE MED

MEDFINANSIERAS AV

Det som diskuterats med markägare & vägföreningar i förstudien:

- Ingen cykling innan 1 juni
- Ingen cykling efter 21 aug
- Ev något gruslass till vägföreningar
- Någon markägare vill ha en gärdesgård för att inte cyklister ska nyttja fäboden intill.
- Ok med bommade vägar, cykeln kan ta sig runt/under.
- Passiva värdet för bygden

Bergs kommun
Bierjen tjelte

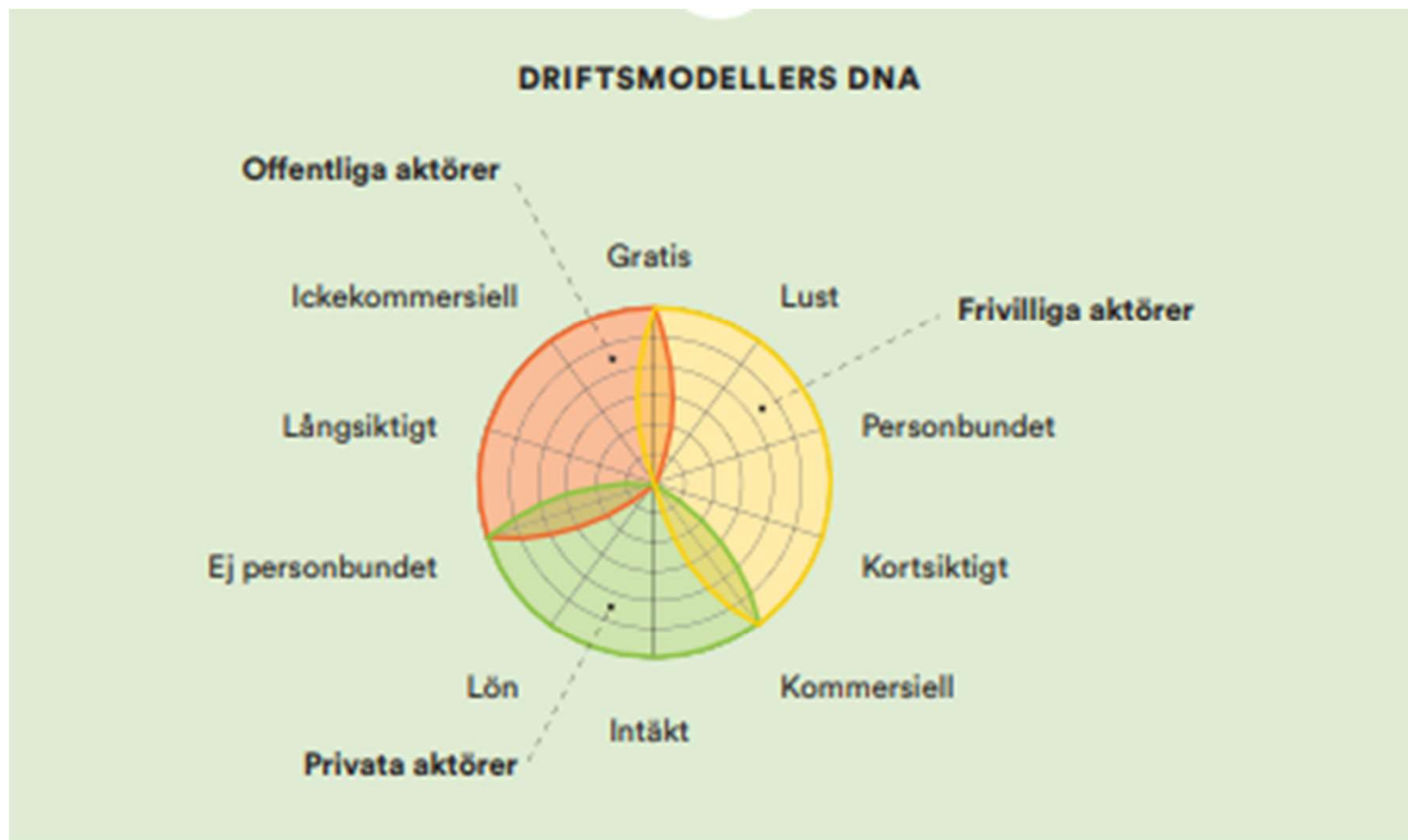
Medfinansieras av
Europeiska unionen

Förstudie Cykelleder i Berg

I SAMARBETE MED

MEDFINANSIERAS AV

Biking Gästrikland,
Fjärdhundraland
ekonomisk förening, Aktiv
ut, Region Skåne,
St:Olofsleden, Visit
Värmland, Torsby bike,
Biking Bergslagen, Biking
Värmland, Biking Dalarna,
Destination Östersund,
Sweden by bike,
Destination Lofsdalen,
Naturnära Samverkan i
Gräftåvallen, Åsarna IK,
Persåsens skid &
kalkklubb, Svenska Kyrkan,
Åre kommun,
Hallenbygden i
Samverkan,
Naturskyddsföreningen,
Lofsdalsspår med flera.

Ev genomförandeprojekt Cykelleder i Berg

FÖRENING
PROJEKT
KOMMUNEN

CYKELCOMMUNITY

CYKLISTER
SWISH 60 KR?
CYKELKORT 250 KR

MARKÄGARE &
VÄGFÖRENINGAR

AME?

AVTAL- JURIDISKT STÖD
Hållbart resande
PRODUKTUTVECKLING
AFFÄRSUTVECKLING &
SAMVERKAN
MARKNADSFÖRING
PAKETERING
UTBILDNING
NÄTVERK
OMVÄRLDSBEVAKNING

AVTAL & MARKÄGARGRUPP

FÖRENINGAR

ÅSARNA IK
PERSASEN S&KK
GRÄFTÅVALLENS SK

AVTAL DRIFT AV LED

STYRELSE

CYKLA I BERG
FÖRENING

PROJEKTLEDARE

VARUMÄRKE &
KOMMUNIKATION

FÖRETAG

SPONSORER?

SKYLTAR

BYGGNATION AV LED

SPÅNG & GRUS

Förstudie Cykelleder i Berg

SWOT - Analys

STYRKOR

- **Stort lokalt engagemang:** Företag, föreningar och markägare har visat intresse. Flera vägföreningar är positiva.
- **Naturliga förutsättningar:** Redan 80 % grusväg på de planerade 20 milen
- **Strategiskt läge:** Mellan Åre, Härjedalen och Oviksfjällen – tillgång till befintliga flöden av naturturister, andra cykelprojekt i närheten.
- **Befintliga nätverk:** Samebyar, föreningar, företag och kommunala funktioner engagerade.
- **Låg trängsel & äventyrsupplevelse:** Möjlighet att cykla "i fred" + utflyktmål
- **Koppling till folkhälsa & friluftsliv**
- **Ekologisk hållbarhet,** inga nya leder,
- **Lokal utveckling:** Gynnar småföretag och stärker kommunens attraktivitet.
- **Ökad Trafiksäkerhet** - Hållbarhet & trygghet

MÖJLIGHETER

- **Växande efterfrågan på gravelcykling:** En tydlig europeisk trend – särskilt självguidade turer.
- **Förlängd sommarsäsong:** Klimatförändringar kan ge längre cykelförhållanden.
- **Inflyttning & livskvalitet:** Infrastruktur för aktiv livsstil gynnar platsattraktivitet.
- **Samverkansmodeller:** Genom förening/ekonomisk förening kan flera aktörer samverka effektivt. Vägföreningar får ett lass grus.
- **Extern finansiering:** Leader, Arvsfonden, Tillväxtverket, LONA m.fl. möjliga bidragsgivare.
- **Digitalisering:** GPX-baserade leder minskar kostnader & behov av fysiska skyltar

SVAGHETER

- **Kort säsong:** Bara ca 10 veckor (juni–aug) begränsar intäkter och nyttjande.
- **Osäker finansiering av drift:** Svårt att säkra långsiktigt underhåll utan tydlig modell.
- **Låg betalningsvilja bland gravelcyklister:** Många förväntar sig fri tillgång enligt allemansrätten.
- **Infrastrukturkostnader:** Grusning, skyltning, dass m.m. kräver 1,5–2,5 miljoner kronor.
- **Begränsat regionalt stöd hittills:** Inga större investeringar från Region JH.
- **Otydlig juridik kring betalmodeller:** Oklarheter enligt Naturvårdsverket.

HOT

- **Motstånd från markägare/jaktlag:** Oro för slitage, nedskräpning och störning.
- **Sviktande engagemang på sikt:** Ideella krafter kan mattas av utan långsiktig struktur.
- **Klimatvariationer:** Även sommaren kan påverkas negativt av extrema väderhändelser.
- **Bristar i service & logistik:** Cykeltvätt, dass, transport, boende måste fungera smidigt. Inte generella öppettider

Bergs kommun
Bierjen tjelte

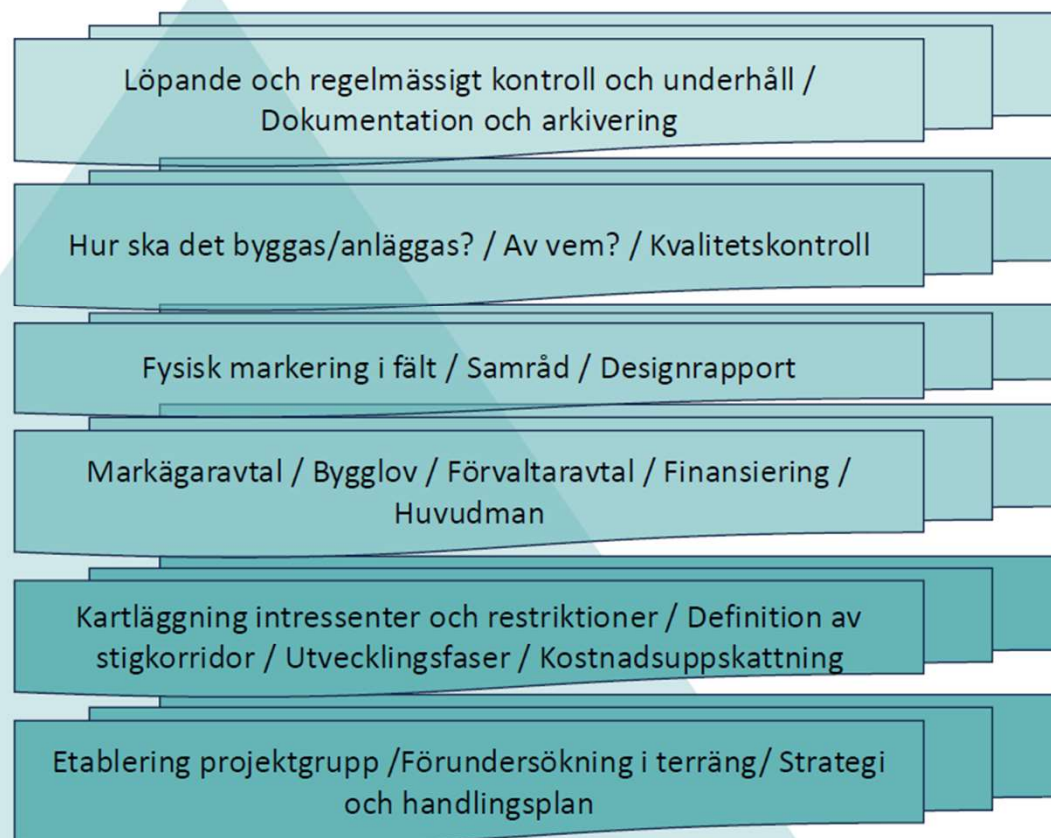
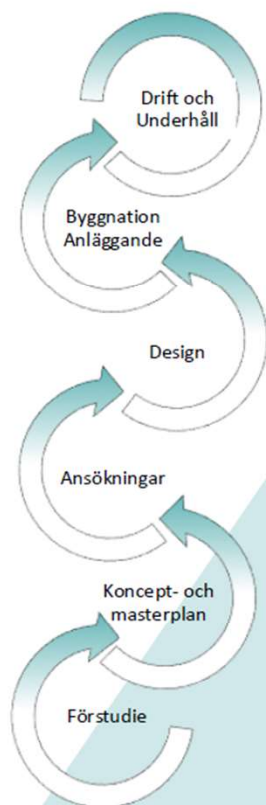

Medfinansieras av
Europeiska unionen

I SAMARBETE MED

MEDFINANSIERAS AV

Förstudie - Handlingsplan

- **(Förening, existerande eller ny? Samverkan med kommunen?)**
- **Inledning**, Syfte, mål, metod, bakgrund
- **Nulägesanalys**
 - Sammanfattning av förstudien
 - Markägar- och vägföreningsdialog
 - Förtagsperspektivet, företagens engagemang.
 - Inventering av befintliga vägar/leder
 - Sårbarhets- och slitagerisker
- **Behov, målgrupp & målbild**
- **Åtgärdsförslag**
 - Prioriterade leder, Process med markägare, dialoggrupp om avtal
 - Fysiska åtgärder
 - Informations- & kommunikationsinsatser
 - Underhållsstrategi
- **Budget, tid & kostnadsplan**
 - Finansieringsmodell, Sponsorer
- **Uppföljning & utvärdering m.m.**

Förstudie Cykelleder i Berg

Tips och råd till dig som cykelvänlig aktör

Varför cykelvänlig?

- Cykelturister har särskilda behov
- Nöjda cyklister sprider ditt varumärke
- Stärker din lönsamhet och synlighet

Grundläggande service och verktyg

- Fotpump, insexnycklar, däckavtagare
- Cykelolja (ej bilolja), första hjälpen-kit
- Fryspåsar för blöta fötter

Bra att sälja

- Kartor, solkräm, regnponcho
- Cykelhandskar, 'RumpRäddarsalva'

För boenden

- Säker cykelförvaring, tvätt-/torkmöjligheter
- Enkel cykeltvätt (hink & svamp)
- Färdkostpåse till försäljning

För caféer, butiker & besöksmål

- Cykelparkering med uppsikt
- Laddning (mobil & elcykel), vattenpåfyllning
- Väskförvaring, toalett, filter, verktyg

Bra värdskap & information

- Lokalkännedom om leder & fikaställen
- Kontakt till service, uthyrning, taxi & massör
- Väderkoll, tipsa om andra cykelvänliga aktörer

Förstudie Cykelleder i Berg

Tidslinje 16 sep 2024-31 aug 2025

Sept

Okt

Nov-dec

Jan-feb

Mar-apri

Maj-juni

Juli -aug

Efter Projektet

Projektgenomförande

Genomförande

Administration Agneta 5 %

Kommunikationsplan

Kommunikationsinsatser

Samordning

Informationsmöten

Uppföljningsmöten

Styrgruppsmöten

Möten med myndigheter

Möten med Samiska intressen

Omvärldsbevakning

Inläsning

Studiebesök

Projektavslut

Avtal

Kommunikation av resultat

Handlingsplan & förstudierapport

Nätverk

Påbörjat, planering & drift av projektet, kommunikation samt administration

Påbörjad Avstämning 18/12

RJH & TV 31/1 (möte 26/2)

RJH & TV 31/5

Sutredovisning 31/8

Klar

Löpande , se Kommunikationsplan

Påbörjat

Påbörjat

24/10

16/12

v.6 3/2

8/4

studieresa i maj slutkonf. i juni 18/8

Påbörjat, Trafikverket, Länsstyrelsen

Påbörjat, samiska rådet , Jeanette möte 8/4, samiska rådet 26/5

Påbörjat

Genomförande 13-14/5

Avtalsförslag finns

Slutkonferens 11/6

Påbörjat

Påbörjat , Företagsträffar, dialog

+ intresse träff 21 maj

Nästa steg

- Digital slutkonferens 19 juni 9-10.00
- Dialog med kommun, styrgrupp & styrelse om framtid
- Dialog med finansiärer om genomförande projekt under sommaren
- Förstudierapport, Handlingsplan samt slutrapport Region JH + Tillväxtverket.
- Vägval just nu.
 - Etablering av ny förening/annan förening? Styrelse med tre namn + en samisk representant,
 - Cykelprojekt med Gravelfokus i hela Berg? Dialog om hållbar finansieringsmodell
- Beslut om ev genomförandeprojekt 9 sept?

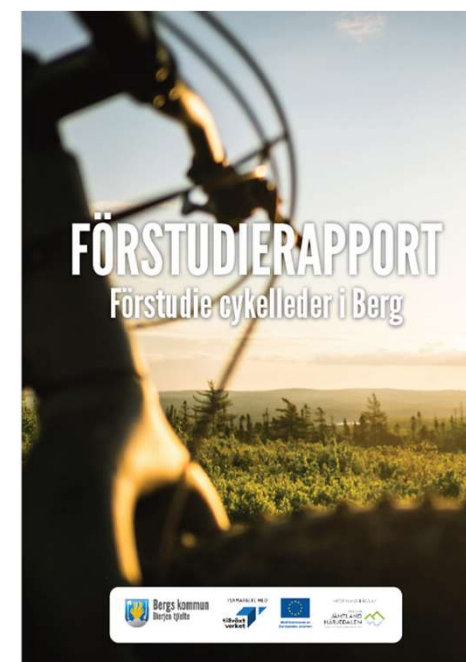
Förstudie Cykelleder i Berg

Tack för idag!

Jenny.stahl@berg.se 0761-167864

Slutrapporten & löpande information finns på
berg.se/forstudie-cykelleder-i-berg

Förstudie: Cykelleder i Berg

Bergs kommun
Bierjen tjeelte

I SAMARBETE MED
**tillväxt
verket**

Medfinansieras av
Europeiska unionen

MEDFINANSIERAS AV
REGION
**JÄMTLAND
HÄRJEDALEN**
Region Jämtland Härjedalen

